



ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

24 юли 2023 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹ Юни 2023 г.

През юни 2023 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 11.4% (11.5% годишно нарастване през май 2023 година). В края на юни 2023 г. *широките пари* са 145.759 млрд. лв. (82.5% от БВП³) при 145.385 млрд. лв. към май 2023 г. (82.3% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през юни 2023 г. с 12.3% на годишна база (13.3% годишен ръст през май 2023 година).

Графика 1



¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2023 г. в размер на 176.725 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на юни 2023 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 119.088 млрд. лв. (67.4% от БВП), като годишното им увеличение е 12.3% (12.4% годишно повишение през май 2023 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 40.550 млрд. лв. (22.9% от БВП) в края на юни 2023 година. В сравнение със същия месец на 2022 г. те се увеличават с 16.5% (20.6% годишно повишение през май 2023 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват със 7.1% на годишна база през юни 2023 година (16% годишно намаление през май 2023 г.) и в края на месеца достигат 3.862 млрд. лв. (2.2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 74.675 млрд. лв. (42.3% от БВП) в края на юни 2023 година. Те се увеличават с 10.4% спрямо същия месец на 2022 г. (10% годишен ръст през май 2023 година).

Графика 2



Нетните вътрешни активи са 88.889 млрд. лв. в края на юни 2023 година. Те се увеличават със 7.6% спрямо същия месец на 2022 г. (7.3% годишно повишение през май 2023 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 88.508 млрд. лв. и нараства спрямо юни 2022 г. със 7.2% (7.8% годишно увеличение през май 2023 година). През юни 2023 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 11.7%, като достигат 87.269 млрд. лв. (11.8% годишно повишение през май 2023 година).

В края на юни 2023 г. кредитите за неправителствения сектор са 84.860 млрд. лв. (48% от БВП) при 83.579 млрд. лв. към май 2023 г. (47.3% от БВП). През юни 2023 г. те се увеличават на годишна база с 11.9% (12.1% годишно повишение през май 2023 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 143.9 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

143.9 млн. лв. (в т. ч. 5.8 млн. лв. през юни 2023 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 8.4% на годишна база през юни 2023 г. (8.3% годишно повишение през май 2023 г.) и в края на месеца достигат 42.594 млрд. лв. (24.1% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 35.481 млрд. лв. (20.1% от БВП) в края на юни 2023 година. Спрямо същия месец на 2022 г. те се увеличават с 14% (14.3% годишно повишение през май 2023 година). В края на юни 2023 г. *жилищните кредити* са 17.880 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 18% (17.8% годишно увеличение през май 2023 година). *Потребителските кредити* възлизат на 15.957 млрд. лв. и се увеличават с 10.9% спрямо юни 2022 г. (11.6% годишно повишение през май 2023 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 5.5% (5.6% годишно повишение през май 2023 г.), като достигат 397 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават със 7.8% на годишна база през юни 2023 г. (8.7% годишно повишение през май 2023 г.) и в края на месеца са 432 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 6.785 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на юни 2023 година. В сравнение с юни 2022 г. те се увеличават с 24.9% (26.9% годишно повишение през май 2023 година).

Графика 3



¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 83.529 млрд. лв. в края на отчетния месец при 83.293 млрд. лв. в края на май 2023 година. Те нарастват с 16.1% в сравнение с юни 2022 г. (15.7% годишно повишение през май 2023 година). През юни 2023 г. чуждестранните активи се увеличават с 15.3% (15.9% годишен ръст през май 2023 г.), като достигат 100.490 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 16.961 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 11.7% (16.9% годишно повишение през май 2023 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2020	2021	2022	Май 2023	Юни 2023	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	11,5	145 759	11,4
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	35,8	16,5	18,6	13,3	117 834	12,3
1.1. Пари извън ПФИ	12,2	16,0	11,7	8,5	25 361	9,0
1.2. Овърнайт депозити	44,8	16,6	20,6	14,7	92 473	13,2
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-27,0	-5,6	-5,6	4,2	27 925	7,9
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1,8	-5,9	-5,8	4,4	27 324	8,2
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-95,2	6,3	2,8	-0,9	601	-2,2
3. МЗ - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	15,7	83 529	16,1
1.1. Чуждестранни активи	12,3	11,3	17,0	15,9	100 490	15,3
1.2. Чуждестранни пасиви	-4,7	41,7	22,0	16,9	16 961	11,7
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	5,4	12,5	7,6	7,3	88 889	7,6
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7,9	11,9	7,4	7,8	88 508	7,2
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	384,7	85,5	-64,9	-49,4	1 239	-71,9
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,8	12,5	11,8	87 269	11,7
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	-161,7	66,1	87,7	-1589,8	381	274,1
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9,7	9,1	14,3	12,4	119 088	12,3
1. Нефинансови предприятия	10,5	8,5	26,6	20,6	40 550	16,5
2. Финансови предприятия	2,0	17,0	17,0	-16,0	3 862	7,1
3. Домакинства и НТООД	9,7	9,0	8,3	10,0	74 675	10,4
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	4,4	8,7	12,7	12,1	84 860	11,9
2. Финансови предприятия ⁵	3,6	15,0	19,7	26,9	6 785	24,9
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6,6	13,4	14,6	14,3	35 481	14,0
3.1. Овърдрафт	-9,0	-0,5	4,1	4,2	1 246	4,2
3.2. Жилищни кредити	11,6	16,5	17,9	17,8	17 880	18,0
3.3. Потребителски кредити	5,0	12,2	12,3	11,6	15 957	10,9
3.4. Други кредити	-22,0	-4,5	5,3	5,6	397	5,5
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	5,8	10,8	8,7	432	7,8

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спонсори*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2020	2021	2022	Май 2023	Юни 2023
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	11,5	11,4
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	21,6	12,2	14,4	10,6	9,9
1.1. Пари извън ПФИ	2,0	2,7	2,1	1,5	1,6
1.2. Овърнйт депозити	19,6	9,5	12,3	9,2	8,3
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-10,7	-1,5	-1,2	0,9	1,6
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0,5	-1,5	-1,3	0,9	1,6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	15,7	16,1
1.1. Чуждестранни активи	14,5	12,9	20,3	19,1	18,5
1.2. Чуждестранни пасиви	-0,8	6,0	4,2	3,3	2,5
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7,9	11,9	7,4	7,8	7,2
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3,4	3,4	-4,3	-3,2	-3,8
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,5	11,6	11,0	11,1
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4,2	8,1	11,5	10,9	10,9
а) Нефинансови предприятия	1,6	2,3	4,9	3,9	4,0
б) Финансови предприятия ³	0,2	0,9	1,2	1,7	1,6
в) Домакинства и НТООД	2,4	4,9	5,4	5,3	5,3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.